

คำวินิจฉัยของ ศาสตราจารย์ ดร.กระมล ทองธรรมชาติ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๔๓/๒๕๕๕

วันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๕๕

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคพัฒนาไทย

นายทะเบียนพรรคการเมืองมีหนังสือ ลงวันที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๕๔ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคพัฒนาไทย ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง เนื่องจากพรรคพัฒนาไทย ซึ่งได้รับจดทะเบียนเป็นพรรคการเมือง ตั้งแต่วันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ ไม่ปฏิบัติตามนัยมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) กล่าวคือ ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวัน นับแต่วันที่นายทะเบียนพรรคการเมืองรับจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคพัฒนาไทย คือ ภายในวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๕๔ พรรคพัฒนาไทยไม่มีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕

คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญในคราวประชุม เมื่อวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๔ มีมติให้รับคำร้องไว้ดำเนินการตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๑๐ และให้รับไว้พิจารณาวินิจฉัยต่อไป พร้อมทั้งสั่งให้ส่งสำเนาคำร้องให้พรรคพัฒนาไทย ยื่นคำชี้แจงภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่รับหรือถือว่าได้รับสำเนาคำร้อง

นายสุวรรณ ไหมศรีกรรต หัวหน้าพรรคพัฒนาไทย ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา ลงวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ ต่อศาลรัฐธรรมนูญว่า เจ้าหน้าที่พรรคพิมพ์ลายชื่อผู้เข้าร่วมประชุมจัดตั้งสาขาพรรค ทั้ง ๔ สาขา ผิดพลาดและสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งใช้ตัวบทกฎหมายที่ถ่วงมากเกินไป และไม่ให้ความเป็นธรรมแก่พรรค ทั้งๆ ที่พรรคพัฒนาไทยได้จัดตั้งสาขาของพรรคครบทั้งสี่สาขาในสี่ภาคแล้ว และสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง น่าจะอนุญาตให้แก้ไขลายชื่อสมาชิกที่เข้าร่วมประชุมจัดตั้งสาขาพรรคที่พิมพ์ผิดพลาดได้ ซึ่งคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญในคราวประชุม เมื่อวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ มีมติให้รับคำชี้แจงของหัวหน้าพรรคพัฒนาไทย และรวมไว้ในสำนวน

ต่อมา นายทะเบียนพรรคการเมืองมีหนังสือ ลงวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๕๕ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคพัฒนาไทย ตามนัยมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) เนื่องจากพรรคพัฒนาไทยไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๓๕ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ในคราวประชุมเมื่อวันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๕๕

มีมติให้รับคำร้องเพิ่มเติมของนายทะเบียนไว้ดำเนินการ โดยให้รวมพิจารณาไว้กับสำนวนเดิม พร้อมทั้งแจ้งนายทะเบียนพรรคการเมืองทราบ และส่งสำเนาคำร้องให้พรรคพัฒนาไทย เพื่อยื่นคำชี้แจงประกอบคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมือง ครั้งที่ ๒ ภายใน ๑๕ วัน

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ จึงมีหนังสือ ลงวันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๕๕ ถึงพรรคพัฒนาไทย ให้ทำคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหายื่นต่อศาลรัฐธรรมนูญภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับหรือถือว่าได้รับหนังสือ และได้รับใบตอบรับทางไปรษณีย์ โดยบิดาของนายสุวรรณ ไหมศรีกรด (หัวหน้าพรรค) เป็นผู้ลงนามรับหนังสือ เมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๕ จนระยะเวลาล่วงเลยมาจนถึงปัจจุบัน สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ยังไม่ได้รับคำชี้แจงจากผู้ถูกร้องแต่อย่างใด นอกจากนั้น แม้ว่ากลุ่มงานคดี ๑ ได้โทรศัพท์สอบถามไปยังหมายเลขโทรศัพท์ตามที่ปรากฏในคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาของนายสุวรรณ ไหมศรีกรด และตามที่แจ้งว่าเป็นสำนักงานพรรคพัฒนาไทยแล้ว ปรากฏว่า เป็นเลขหมายที่ยังไม่เปิดให้บริการในขณะนี้ และได้โทรศัพท์สอบถามไปยังสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ปรากฏว่าทางสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ก็ไม่สามารถติดต่อพรรคพัฒนาไทยได้เช่นกัน โดยเอกสารที่ส่งให้พรรคพัฒนาไทยทุกฉบับ ไปรษณีย์ได้ส่งกลับโดยแจ้งว่าไม่มีผู้ตอบรับ

พิจารณาแล้วเห็นว่า คำชี้แจงและคำโต้แย้งของนายสุวรรณ ไหมศรีกรด หัวหน้าพรรคพัฒนาไทย เกี่ยวกับสาเหตุที่ทำให้พรรคพัฒนาไทย ไม่ดำเนินการจัดตั้งสาขาพรรคให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ ไม่มีเหตุผลให้รับฟังได้ประกอบกับสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ได้มีหนังสือแจ้งไม่รับรองการจัดตั้งสาขาพรรคพัฒนาไทย ลำดับที่ ๑, ๒, ๓ และ ๔ มีผลให้ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนพรรคการเมืองรับจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคพัฒนาไทย คือ ภายในวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๕๔ พรรคพัฒนาไทยไม่มีสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัด ที่นายทะเบียนประกาศกำหนดและมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา เนื่องจากสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งพบว่า สมาชิกที่เข้าร่วมประชุมจัดตั้งสาขาพรรค ไม่ครบองค์ประชุมตามข้อบังคับของพรรค โดยมีผู้ที่ไม่ได้เป็นสมาชิกเข้าร่วมประชุมด้วย ดังนั้น เมื่อพรรคพัฒนาไทยไม่มีสาขาพรรคอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา ตามนัยมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ กรณีจึงมีเหตุที่จะยุบพรรคพัฒนาไทยได้ตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕)

นอกจากนั้น พิจารณาแล้ว การที่พรรคพัฒนาไทย ไม่แจ้งการดำเนินการของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินผ่านมา (ปี พ.ศ. ๒๕๕๔) ให้นายทะเบียนทราบภายในเดือนมีนาคมของทุกปี (ภายในเดือนมีนาคม ๒๕๕๕) ตามนัยมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย

พรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ เห็นว่าในระหว่างที่ศาลรัฐธรรมนูญ ยังไม่มีคำสั่งยุบพรรคพัฒนาไทย พรรคพัฒนาไทยยังต้องมีหน้าที่ดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๕ ด้วย

ดังนั้น เมื่อพิจารณาข้อเท็จจริงตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมือง เอกสารประกอบคำร้อง เอกสารประกอบการยื่นคำชี้แจงประกอบข้อกล่าวหา และการติดต่อประสานงานทางโทรศัพท์ กับ พรรคพัฒนาไทย แล้วเห็นว่าพรรคพัฒนาไทย เพิกเฉยไม่นำพาต่อการจัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมา ให้ถูกต้องตามความเป็นจริงตามวิธีการที่นายทะเบียนกำหนด และแจ้งให้นายทะเบียนทราบ ภายในเดือนมีนาคมของทุกปี ตามบทบัญญัติมาตรา ๓๕ อีกบทมาตราหนึ่ง กรณีจึงมีเหตุที่จะยุบพรรคพัฒนาไทยได้ตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) ซึ่งบัญญัติว่าพรรคการเมือง ย่อมเลิก หรือยุบ ด้วยเหตุที่ไม่ดำเนินการไปตามมาตรา ๒๕ หรือมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑

อาศัยเหตุผลดังกล่าว จึงวินิจฉัยให้สั่งยุบพรรคพัฒนาไทย ตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมือง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

ศาสตราจารย์ ดร.กระมล ทองธรรมชาติ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ